

# DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

## ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Belyben: félévre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill.  
Vidéken: félévre 8 kor., negyedévre 4 kor. — fill.

FŐSZERKESZTŐ: POLITIKAI ROVATVEZETŐ:  
BENEDEK JÁNOS. Dr. BOROSS LAJOS.  
FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:  
SZÉKELY IMRE.

## SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debreczen, Főter 42. szám. Lamprecht palota,  
első emelet, az udvarban.

## Az új hazafiak.

Debreczen, jan. 12.

Deák Ferencz 1867-ben a kiegyezés megcsinálására az első népképviselési országgyűlést olyan programmal hívta egybe, melynek veleje volt: Magyarország állami függetlenségének teljes megóvásával és biztosításával personal-unioba lépni Ausztriával.

A personal-unio meghatározása tudvalevőleg az, hogy az két államnak szövetezése szuverénitásuk külön állami függetlenségük teljes épségben tartása mellett azon egy kapocs által, hogy a két államnak uralkodó feje egy és ugyanazon személy. Kedvencz például hozzák fel ez állami kapocs bemutatására Angolországának Hollandiával kötött ilyenü szövetezését, mely 1715—1818-ig tartott s a melynek megszűntét a gyöngébb Hollandia mint megváltást üdvözölte, pedig a két államot egy tenger választotta el egymástól és nemcsak, hogy „közös” hadseregünk nem volt, deszövetezésüknek pusztán a fejedelem személyének közösségére szorítkozása még abban is megnyilvánult, hogy egymás háborújában részt nem vettek.

A personal-unio ellentéte a real-unio, melynek lényege tudvalevőleg az, hogy a fejedelem személyének közössége mellett közösségek elismert állami ügyek is léteznek, melyeknek intézésére a szövetező államok szuverénitását háttérbe szorító, mintegy azok felett álló közös szervek hivatvák.

Deák Ferencz tehát 1867-ben kiindulva az 1723-iki pragmatika sanctio alapelveiből s hirdette a Felség atyai jóindulatát, mely Kőnigratz után a magyar nemzet felé fordult s a kiengesztelődés útjára lépett, a personal-unio alapján hívta fel a nemzetet a kiegyezés megcsinálására.

S a nép első képviselő jelöltjei programbeszédükben megígérték az önálló magyar hadsereget, az önálló magyar vámterületet, az önálló magyar nemzeti bankot s az állami külképviseletben Magyarország és Ausztria teljes egyenjogúságának biztosítását.

A nép pedig, az istenadta jó magyar nép az abszolút uralom sötéttségétől megszabadulva, a jobb jövőre reményében s a hirdetett kiegyezés becsületességében való

hitében lelkesedéssel küldte az ország házába első képviselőit.

És megcsinálták a kiegyezést. Aztán kaptunk önálló magyar vámterület helyett közös vámterületet, mely legbiztosabb mód Magyarország kiszípolozására. Kaptunk önálló magyar nemzeti bank helyett osztrák-magyar bankot, mely legbiztosabb mód pénzügyi viszonyaink rendezésének megakadályozására. Kaptunk az egyenjogúságot kifejezésre juttató külképviselet helyett osztrák követségeket, konzulátusságokat, melyeknek magyar pénzen fenntartott palotáin a kétfejű sasos ezimer és a fekete-sárga zászló diszeleg. Kaptunk önálló magyar hadsereg helyett „közös” hadsereget német vezényszóval, osztrák szellemmel, a mely hadsereg megszállva tartja Magyarországot, Chlopyból kommandírozzák és szuronyostrommal tépi le Kossuth Lajos szobráról a koszorút.

E kiegyezésről, létrejötte után Tisza Kálmán azt mondta: a ki azt állítja, hogy a kiegyezéssel Magyarország függetlensége biztosítva van, az vagy hazaáruló, vagy bolond. És az a körülmény, hogy 1875-ben szegre akasztotta ezt a meggyőződését, kijelentése igazságán mit sem változtatott.

Ime az 1867-iki kiegyezés, mint az „újja született Magyarország” azon közjogi alapja, melyről ma Magyarországot kormányozzák.

Belekormányozzák pedig Magyarországot ezen a közjogi alapon állók abba a tengerbe, melynek neve az osztrák császári ház összbírodalma, a nagy egész, melynek keretén belül csak néptörzsek vannak és nem egyenjogu szuverén államok, mert hiában a közjogi doktrínákkal dolgozó hazafias tudósok minden becsületes erőlködése, azt a tényt, hogy az 1867-iki kiegyezéssel a magyar nemzetet rutul becsapták, hogy az 1867-iki kiegyezés nem personal-uniot, hanem real-uniot teremtett Ausztria és Magyarország között — elvitatni, azt bebizonyítani nem lehet. De meg fölösleges is.

Fölösleges, mert minősítették bár a 67-es kiegyezés personal-, avagy real-unionak, napnál világosabban bizonyítja az immár több mint egy éves küzdelem, hogy ezen az alapon, a hatvanhetes kiegyezés alapján nemcsak elkobzott

nemzeti függetlenségünket visszazsereznünk nem lehet, hanem ez a kiegyezés még arra nézve sem tartalmaz semmi biztosítékot, hogy a maga vékonyka tartalmában érvényesülhessen.

Ezt a kiegyezést úgy értelmezi Ausztria, a hogy neki tetszik s a mit mi e kiegyezésben nemzeti tartalomnak képzeltünk, a mit mi e kiegyezésben alkotmányunk megmentett töredékének tartottunk, azt a legtöbb hadur Clyoyban egyszerűen fölrugta.

És most, a mikor a 67-es kiegyezés oly nyilvánvalóan nemzetámitónak bizonyult, a mikor annak tarthatatlansága az egész nemzetben meggyőződéssé érett, a mikor e kiegyezésnek minden kis része recseg, ropog a feléledt nemzeti vágy, nemzeti öntudat sulya alatt, a mikor Körber osztrák miniszterelnök e kiegyezésre támaszkodva foly be a magyarügyek intézésébe, most jön Bánffy Dezső báró, az ex-miniszterelnök, a nagy Bukott s hirdette önnön vétkeinek megbánását és számítva a magyar nép lobbanékonyására im, — nemzeti színű zászlót ragad kezébe a főudvarmester ur, melyre ez a szám van felírva — 1867.

Ugyan kegyelmes ur, miért üz játékot ezzel a számmal már egyszer oly rutul becsapott magyar nemzettel?!

A hatalmi polczeről lekerült államférfiakat mi sem látjuk szivesen muzeumba vonulni. Az egészséges parlamenti élet épen az lenne, hogy e bukott államférfiak az ellenzékbe menjenek át s ott érvényesítsék legjobb tudásukat a nemzet javára.

De ugyan mit képzél Bánffy Dezső báró, hogy az ő bukott nagyságával képes lesz-e reformálni, képes lesz-e olyan tartalmat adni annak a 67-es alapnak, mely egy szabadságáért. állami függetlenségéért lángoló nemzethez méltó s azt kielégíti?

Annak a 67-es alapnak, melyre támaszkodva a legfőbb hadur néptörzsnak nevezhet bennünket s a mely 67-es alapra támaszkodva a magyar király nemzeti törekvéseinkre e szóval felel: soha!

Mit képzél Bánffy Dezső báró, hogy a 67-es alap tarthatóságából oly keserűen kiabrándult „közvéleményt”, a mely közvéleményt három évtizeden keresztül külön-

ben is pénzzel, erőszakkal csináltak meg, — mit képzél, hogy ezt a kiábrándult közvéleményt megnyerheti — ennek a magyar nemzetet osztrák kézre juttató alapnak támogatására azzal, hogy a kiegyezés kopott, közösügyes zászlóját ő ragadja kézbe? , a ki nem is olyan régen világrekordot ért el a brutálításban, melylyel mint miniszterelnök ennek a kopott, kétfejű sasos zászlónak többséget, „közvéleményt“ csinált. O, a ki a kiegyezés által nyújtható legfőbb kormányzói hatalomnak négy éven keresztül birtokosa volt s működésének eredménye a csömör, melyet a nemzet s ő maga is e hatalomtól kapott.

Mert hiszen ő maga hirdeti bűnbánatát. De hát, ha ez a bűnbánat igazi, miért választja büneinek jóvátételéhez azt az utat, melyen Apponyi Albert gróf már eljutott egy Khuen-Héderváry s egy Tisza István támogatásához? Ha büneinek megbánása s a szándék, hogy a mit a nemzet ellen vétett jóvátégye, igaz, miért választ szándékának keresztülvitelére olyan eszközt, mely minden hazafias törekvés keresztülvitelére alkalmatlannak, ellenben az osztrák összbiradalmi álmok megvalósítására alkalmasnak bizonyult, miért írta tüntetőleg zászlójára 1867-et?

És lengetik a zászlót, verik a nagy meg a kisebb dobokat. Dégenfeld Józsefek, a régi dohos rendszerben felnőtt, kiérdemült. De genfeld Józsefek elkövetett politikai büneikért hamut hintve fejükre körözik a listát, ide jön Bánffy, oda megy Bánffy, Debreczenben bont zászlót Bánffy, Piriócsen bont

zászlót Bánffy s gyűjti buzgalommal maga köré a haza megmentésére az új, az átvedlett hazafiakat.

Ugyan, jó Urak! Ha az önök bűnbánata őszinte, miért kezdik elől a szemfényvesztést ezzel a sokat becsapott nemzettel?

Van a magyar nemzet függetlenségének, szabadságának egy kijelölt útja, hanem ennél több aztán nincsen is s ez egyetlen út a függetlenségi és 48-as pártnak útja, mely az Ausztriával való tiszta personal-unióhoz vezet. Mi hisszük, hogy ez út végpontját elérjük, ha ősziate a bűnbánatuk, miért nem segítik ez uton ezéjja felé a magyar nemzetet az új hazafiak?

Azért mert lelkeket, eszöket nem a nemzeti függetlenségnek, hanem a magyar politikai élet elfajult fogalmanak a mielőbbi possibilitásnak, a mielőbbi érvényesülésnek gondolata vezérli, ehhez pedig a mi utunk nekik felette hosszú.

Hetek óta pergetik a dobokat, hogy e hónap végén Bánffy Dezső báró főudvarmester ur kibontja zászlóját Debreczenben is.

Debreczen város érzelmekben kiforrott, elvűségben kipróbált független polgársága az ő szép, szeplőtlen, régi zászlója köré sorakozva, minden nagyobb érdeklődés nélkül fogadja a czéczót. Tisztán lát máreza a nép és nem szereti a komédiázást. Nem féltünk mi egy embert sem, hogy kilépve a sorból, árulója legyen annak a zászlónak, a melyen ez áll: 1848.

Hanem ezért gondunk lesz rá, hogy a főudvarmester ur piros-fehér-zöldre festett lobogójának a sárga-fekete oldalát is lássák az emberek!

Dr. Boross Lajos.

## A katonai biráskodás.

Debreczen, január 12.

(W) Azt halljuk, hogy a katonai büntető törvény revíziója abban marad, mert a kamarilla nem akar a Tisza féle engedményekbe bele menni, nem akarja megengedni, hogy a védő magyarul beszélhessen, mert hiszen — legalább józan ész szerint — akkor a bírának is tudni, vagy legalább érteni kellene — magyarul. Mivel pedig ezt megengedni nem akarják, inkább félre teszik az egész reformot és marad minden a régiben: ugy, a hogy most van. Épen a napokban jött nyilvánosságra, épen Debreczenben, hogy hát hogy is van ma?

A debreczeni bakák ügyében a vizsgálóbíró az ítélőbíró, a vádló és a védő egy személyben: egy auditor — egy árva kukkot sem tud magyarul. A delikvens bakák pedig a *Rekszót*-on, meg a Rajksszkrigsz miniszter nevén kívül nem igen tudnak németül.

Van azonban gondoskodva róla, hogy a bírósági és a vádlott megértésük egymást. Egy őrmester a tolmács, a ki közvetíti közöttük a beszélgetést. Őrmester, a kiből még lehet a polgári életben utzmester, meg városi nspidijas, vagy pláne írnök is.

Magyarországon a nadságos embereknek háromnegyed része jogász, vagy legalább is jogvézett ember. A magyar pénzben tartott hadbírák közül meg a tiszta magyar ajku debreczeni kerületbe sem jut olyan, a ki ezt a nyelvet bírja. Ugy kell lenni, hogy a magyar jogvézett ifjuság kevesei azt a fizetést, a mit egy hadbírónak adnak, jobbnak találja díjtalan joggyakorognak menni a polgári törvényszékek mellé, — mert különben nagyon furcsa dolog volna, hogy a debreczeni hadbírokat is osztrák emberekből válogassák ki.

De hát melyik törvényszéki bíróságnak akkora fizetést? Hiszen csak a lakbér akkora a hadbíráknál, hogy a törvényszéki bíróságnak az a lakbér túl emelné a táblabírák fizetésén?

Nem azért nem megy oda a magyar ifjuság, hanem azért, mert nem tud — hála Istennek — németül.

Nemcsak a nyelvet értjük, de a szellemet is. Ahhoz a szellemhez, a mit a mai

## Bödéné esete.

Irta: Pasztor József.

Az öreg Sulyokné kint üldögélt a tornácson, az őszi nap sugarban. Valami fehér ruhát varrogatott a fiának, a ki most került haza a huszároktól. A kutya vakkantott, a kiskapu kinyílt, Bödéné, a szomszédasszony tipgett be egy kis hasznos beszélgetésre. Mert a beszélgetés mindig hasznos: senki se tudja, kitől mit tanulhat, azután föl is vidámitják az özvegyi szívet a legújabb temetési esetek: a miat sajnálgatják az elmúltakat, valami langyos sugár árad szót a lelkükben. A kis udvart elönti az őszi verőfény, a levelek lassan egyenként szállingóznak az eperfáról, a köcsög-állóhoz hizomalacsz dörgölődnek, tyukok kapargálnak szerteszét s a kenyesen sétálgató kakas aranysárga tollán ragyog az őszi nap. Az élet mosolyog az öregekre is.

Sulyokné, a mióta özvegy, mindig tele volt panaszszal. A világról is keveset tudott fájós volt a lába s még a templomba is csak hébe-korba mehetett. Bödéné kenegette a lábát, ezenkívül egy-egy pohár jóféle törköly fejében lelki vigasztalással is szolgált. Bödéné kezdte a szót:

— Hallom, hogy a Pista...

— Rosszalkodik, — folytatta Sulyokné s letette a varrást maga mellé a kis székre. — A mióta a huszároktól hazakerült, mindig a koresma, heje-huja. Aszongya, neki így dukál, hogy ő káplár vót, mi egymás... hun egy véka buza, hun egy zsák kukoricza a jó Isten a megmondhatója. A mi kis pénzem vót, azt mán mind elkunyo-

rálta... csak a dinom-dánom. Mit csináljak? Mit csináljak?

A javas Bödéné is sopánkodott s azon gondoskodott, hogy kerülne ki ebből a beszélgetésből egy kis pálinka.

— Elroattottátok a katonaságnál — szólt meggyőződéssel.

— Ott lelkem, ott. Igaz, hogy gyönyörű katona vót. Ha ünnepre hazagyűtt, a lelkem is örült, ha ránsztem. Hát ez a nyalkaság ára. Hogy ő káplár ur vót! Aszongya.

Azután félénken körümeztet, közelebb hajolt Bödénéhez s úgy suttogta:

— Pedig van még egy kis pénzem... úgy kuporgattam össze... egy százas egy darabba... ezt is félttem. Még elveszít! Még megleli! De elég, ha megtudja. Ha nagyon kéri, úgy se tudom megtagadni.

— Hun tartja kigyelmed? — kérdezte Bödéné s a szemét hunyorgatta.

— A sublót legeljában, egy lyukas istirmflibe, oda van eldugva... öreg vagyok, baj érhet, szűkeég lehet a pénzre.

— Mér nem teszi kigyelmed a keblibe, az inge alá? Ha ott kaparász valaki, bizony csak fölérzik az ember, ha félfont mákot evett is. Egy zacskót kell varrni, vagy egy tarhonyás zacskóba...

— Jaj, dehogyan! — kiáltott fel Sulyokné. — Nem tudnék aludni, lelkem, de-hogy tudnék. Mintha tűz volna a testemen.

— Vagy vigye be kend a takarékbába. Az ám. Az emeletes házba, a nagy piaczon. Ott jól megőrzik.

Sulyokné Bödénére bámult s a fejét csóválgatta.

— Nem tudom én annak a sorját.

— Dehogyan is nem. Bekötti kigyelmed a pénzt a zsebkendője sarkába, jól a markába szorítja kigyelmed, hogy valami rossz ember ki ne kapja a kezéből, bemegy kend a takarékbába, beszél az urakkal, megkéri őket, hogy tegyék a pénzt a vaskaszlibába. Az urak beteszik, oszt a pénz még meg is fidszik odabenn, interest vagy mi nyavalyát adnak rá.

— Nem. Nem, — szólt Sulyokné. — Inkább jobban eldugom. Hunezutok az urak, lelkem, hunezutok!

Bödéné hiába beszélt, nem tudta rávenni Sulyokné, hogy a tanácsát elfogadja. Másra akarta terelni a beszélgetést, nem fogott tüzet a tapló; a halál- és lakodalmi esetek nem hatottak, a lábfejéről és az életről általában beszélni pedig kész szomorúság lett volna. Így ezuttal nem volt kilátás törkölypálinkára.

Harmadnap azonban maga Sulyokné fogta el Bödéné az utcasajtóban. Kétségbeesett volt az arca s szőrayen siránkozott.

— Jaj lelkem, az a rossz gyerek! Kerüljön bejebb kigyelmed. A lábam is annyira szaggatódik... Hát, a hogy az ézczaka fölérzik, mit látok, uramfia! Pista kutaszkodik a házban! Ide topog, oda topog, itt keresgél, ott keresgél, huzogatja a fiókokat. A holdvilág besütött az ablakon, jól láttam. A pénzt kereste a rossz gyerek, tudja, hogy van még valahun. Istenem, istenem, a szememet se hunytam le egész ézczaka.

— En mondtam kigyelmednek, hogy...

— Be is viszem mán lelkem, be is

katonai büntetőtörvény kilehel, a magyar emberben a veleszületett alkotmányos jogérzés nem képes hozzászokni. A hol soha a mellék körülmények mérlegelése szóba sem jön — mert hiszen akkor nem egy félművelt őrmesterre bízák, hogy a vádlott lelki világát az idegen gondolkodású auditorral megérttesse — a hol az egyedüli szempont a fegyelem, az egyedüli zsinórmérték a szintén németül kiadott reglame, a mit ismét félművelt altisztek tanítanak a legénységnek, ott nem nehéz dolog az ítéletet meghozni.

A Hentzi-szoborra koszorút tenni díszes dolog. A magyar Szabadságszoborra: bűn. Miért? Mert amaz meghalt „Für Kaiser und Vaterland“, emez pedig véletlenül „Gegen Kaiser“ ugyan, de a Haza díszességére úgy, a hogy sikerült.

Az a szegény magyar baka az iskolában olyanfélét hallott, hogy a szabadság egy eszme, a miért lelkesülni szabad, lelkesülni kell, Hentziről pedig olyas valmit hallott, hogy felakarta robbantatni a lánczhidat. Most azután meggyőződik majd róla, hogy a mit az iskolában tanítottak neki, tiszta hazugság. Bizonyosan tévedett a tanítója. Nem Hentzi akarta a levegőbe röpíteni a lánczhidat, hanem a Szabadság és nem a szabadságért illik lelkesedni, hanem „Für Kaiser und für Vaterland“.

### Gavallérok.

Tudvalevő dolog, hogy nem az a becsület s ember, a ki a törvény parancsai szerint él. Sőt még nem is az, a ki a jó erkölcsöt fogadja el tettei utmutatójával. Ez mind nem elég — ezeken kívül még gavallérnak is kell lenni. Csak az a becsületes (azaz a társadalom becsülését bíró) ember, a ki gavallér is. Gavallér: azaz nem hazudik, — a mit kimond, annak következményeit készséggel viseli, — akarva senkit sem sért, ha valaki felett kedvezőtlen bírálatot gyakorolt, azért helyt is áll, a mit megígér, megtartja, — szóval a szava többet ér, mint a közjegyzői okirat. Ez a gavallér és ez az igazán becsületes ember.

A ki gavallér, az nem elégszik meg azzal, hogy a törvényt meg nem sérti

és viszont nem éri be mindig a törvény által nyújtott védelemmel. A törvény az átlagra van tekintettel. A gavallér az átlagnál különb ember akar lenni, tehát a törvénytől szigorubb szabályokat ismer magára nézve kötelezőnek. Ez eddig természetes és ez eddig jól is van.

Am az a nagy hiba, — hogy az emberek nagyrésze megfélekedik arról, hogy a ki gavallér akar lenni, annak az összes jogi, erkölcsi és társadalmi tilalmakat tisztelnie kell s azt hiszi, hogy neki csak a gavallérság szabályaival kell törődnie, jogi, erkölcsi szabályokhoz semmi köze. Az emberek nagyrésze azt hiszi, hogy a gavallérság csak bizonyos társadalmi szokások megtartásából áll, a lényeggel ellenben nem törődik. Valóságos bálványimádássá fajult a gavallérság is. Pedig igazában s erről feledkeznek meg igen sokan, — nagyon sok kérges-tenyerű munkás, kiknek pedig ama bálványimádó szertartásokról fogalma sincs, valódi gavallér és viszont nem gavallér számos kaszinótag.

Hanem azért mégis csak a formákat hajszolják mindig. Az egyik százezreket nyer kártyán és mikor a könnyen szerzett nagy vagyont nem tudja a vesztéstől szép szerével megkapni, — becsületügyi eljárást kér. Ki törődik azzal, hogy tiltott uton, törvény és jó erkölcs ellenére jutott a tenger pénzhez; a fő az, hogy a másik fizessen, mert különben nem gavallér.

A másik elköveti a legnagyobb gyávaságot, a mit ember elkövethet. A sérelmet, melyet szenvedett, vagy okozott, nem viszi bíróság elé, mert ez nem gavalléros. Nem intézi el a társadalomban megszokott módon sem, mert ahhoz nincs bátorsága, hogy szemtől-szembe kiálljon ellenfelével. A véletlenre bizza a sorsát, — reménykedve a német közmondás igaz voltában. Ha ő huzza a fekete golyót, lehet, nem is veti alá magát a sors sze-

szélyének, mit bolond fővel s erkölcs-telenül istenitéletté emeltek maguk közt. Lehet, hogy kibujnák az okatlanul elvállalt kötelezettség alól. Jól is tenné, hogy kibujnák. Hanem azért a másikat, — hogy az lett szerencsétlen — siet figyelmeztetni a kötelességére. És az, — az együgyű, — főbe lövi magát.

Pedig még ennek a divatos, hülye, alaki gavallérságnak sincs olyan törvénye, a melyik arra kötelezné.

### EGYHÁZ ÉS ISKOLA.

Az akadémiákon az első félévi kolokviumok 15-én fejeződnek be. A második félévi beiratások 21-én kezdődnek és bezárólag 28 ig tartanak. Az előadások február hó első napján veszik kezdetüket.

### Meghalt a leánya után.

Öngyilkos postamester.

(Saját tudósítónktól.)

— jan. 10.

Tagikus esetről ad hirt szerb-eleméri levelezőnk. A község postamestere Rooz János agyonlőtte magát leánya halála f lötti buskomorságában. Sőtét elhatározásáról senkinek tudomása nem volt, sőt a feleség egy szobában alvó neje sem sejtett semmit még akkor sem, midőn kora reggel felkelt, hogy házi teendők iránt a cselédség közt intézkedjen.

Roozné gyanútlanul tért vissza a szobába s a mint az ajtót már belülről betette, halk tompa puffanást hallott férje ágya felől, de abban a hiszemben volt, hogy férje alszik. A zörejt pedig úgy értelmezte, hogy talán a szobában levő macska döntött fel valamit.

Később, mikor férjének sokáig tartó alvása feltűnt neki, odalépett férje ágyához, hogy felköltse. Amint hozzá ért, férje testét nagy rémületére hidegnek érezte. Rögtön felemelte a paplant, ekkor vette észre, hogy férje kezében a paplan alatt revolvert szorongat és szíve táján pedig a melléből patkzik a vér. A hajmeresztő látványra Roozné nagy sikoltással eszméletlenül rö-

viszem. Mit csináljak? — beszélt Sulyokné s zavartan babrált a ruhája ránczai között.

Délfelé be is állított a takarékb. Félénken letelepedett egy sarokba s ha egy hivatalnok észre nem veszi, ott ült volna a sarokban egy óráig is. A szólításra csöndesen odatipegett a rácszat elé s bátortalanul, megilletődve mondta:

— Egy kis pénzt hoztam, kérem szépen.

— Mennyit? — kérdezte a hivatalnok.

— Száz forint egy darabban, kérem szépen... nehezen kuporgattam, az ember nem tudhatja. Rossz emberek vannak.

Kiállították Sulyoknének a könyvet s odaszóltatták a pénztárhoz.

Sulyokné kioldozgatta a kendőből a pénzt, a keze reszketett, a mint a pénzt letette az asztalra s mikor a pénzről szóló könyvecskét a markába nyomták, esodálkozva, gyanakodva forgatta:

— Hát ebbe, ebbe van a pénz beleírva? Ugy, ugy?

Aztán odafordult a hivatalnokhoz:

— Megkövetem, tekintetes ur: nem vész el az a kis pénz? Nehezen szereztem.

— Dehogy vész, dehogy, — felelte türelmetlenül a hivatalnok.

— Megkövetem: tessék betenni a vaskaszliba, kérem szépen...

— Betesszük, betesszük, — szólt mosolyogva a hivatalnok. — Csak menjen haza nyugodtan, néni, megőrizzük a pénzt.

Sulyokné azonban nem nyugodott bele egészen a dologba. Keveset aludt, keveset

evett, Bódénére is haragos szemmel nézett. Ha a fia nem volt otthon, elővette a könyvet, ide-oda forgatta, sóhajtozott és a fejét csóválta.

Egy pár hét múlva azután nem nyughatott már, bement a takarékb, megmutatta a könyvet egy hivatalnoknak.

— A kis pénzt akarom... látni szeretném, medkövetem.

Néhány percz múlva a pénztárhoz szóltatták s elébe tettek egy zászást, meg huszonkét krajczárt.

Sulyokné areza földerült.

— Istenem, hát megvan... nagyon megköszönöm. Hát a vaskaszliba őrizték a tekintetes urak! Még meg is gyarapodott... Köszönöm, köszönöm, hát csak tessék visszatenni oda, ahun vót.

— Hát nem akarja elvinni?

— Dehogy akarom, dehogy, ahun ilyen jól megőrzik. Csak látni akartam. Tessék visszatenni, tekintetes uram, a vaskaszliba, soha jobb helye nem vót, azt a huszonkét krajczárt pedig... ha meg nem sértem, a miért ilyen jól őrizték, megajánlom a tekintetes urnak.

Sulyokné egy kicsit esodálkozott, hogy a huszonkét krajczárt nem akarták elfogadni, de azért jókedvvel ment haza s nyugodtan aludt.

Néhány nap múlva azonban a könyv szórén lábán elveszett. Sulyokné tüvé tette az egész házat, de a könyvet sehol se találta. Megdöbbsent s fejét vesztve szaladt a takarékb.

— Kivették a pénzt, jó asszony, —

mondta neki egy hivatalnok, a kinél elpanaszolta a baját.

Sulyokné majd összeesett, a lábai remegtek a szemét elfutotta a könyv.

— Valaki itt járt a könyvével s kivette a pénzt — folytatta tovább a hivatalnok.

— Hogy kivette? Hogy elvitte? Az én pénzemet? — kiabált Sulyokné kétségbeesetten.

De ebben a pillanatban lihegve érkezett meg Bódéné is s gyorsan, izgatottan a Sulyokné fülébe sugta:

— A Pista... rotyogós banda mellett mulat. Ugy fujják neki a rézfuvósok, hogy majd szétpukkan a pofájuk.

— Menjen, jelentse föl a kapitányságnál, hogy ellopta valaki a könyvét, — mondta a hivatalnok Sulyoknének.

De Sulyokné csak tipegett-topogott és sirásba fulladó szavakkal mondogatta:

— MÉR tették ezt, mér tették? Egy darabig milyen szépen megőrizték...

Azután reszkető kézzel emelte szeméhez a zsebkendőjét, törölgötte az arcát s rogyó léptekkel, megtörten indult Bódénével hazafelé. Az utczán Bódéné tartotta Sulyokné szóval. Az egeknél keresett és talált vigasztalást, ez azonban Sulyokné nem segített. Szótlanul, csöndesen sirdogálva haladt Bódéné mellett, csak mikor hazaértek, tört ki keservesen belőle a szó:

— Pedig a huszonkét krajczárt is megajánlтам. De mondtam, mondtam: hunczútok az urak — nem tették a vaskaszliba!

gyott össze férje ágya mellett, a sikoltásra berohant házbeliék s a szomszédságból áthivott községi jegyző élesztgették életre a szegény asszonyt, kinek sorsa mély részvételt keltett az egész községben.

Rooz öngyilkosságának oka sok találgatásra adott alkalmat, de legvalószínűbbnek leánya halála fölött támadt buskomorságának tulajdonítják végzetes tettét. A család bizalmasai már régen vettek észre változást Roozon. Egyetlen leánya néhány év előtt rövid szenvedés után 19 éves korában difteritisben a legönfeláldozóbb ápolás és orvosi kezelés dacára elhalt s azóta Roozon buskomorság vett erőt s ha az utczán leánykájának kortársaival találkozott véletlenül, szóba állt velük s elmélázva tekintett utánuk. Azonkívül folyton a temetőbe járt ki, egyetlen gyermeke sírját gondosan ápolta, főleg leánykája halála évfordulóján szállta meg a fájdalom, a mikor nem is lehetett vele beszélni.

Eppen végzetes tettének napján volt leánykája halálának évfordulója s így valószínű, hogy a felujult fájdalom érzésének hatása alatt követte el az öngyilkosságot. Rooz különben a községben köztisztviselőben állott s boldog családi életet élt, hivatalát is mindig a legnagyobb lelkiismeretességgel látta el. A hivatal rovacsolása végett Lipsz Illér nagybecskereki postafőnök, postafelügyelő a községbe érkezett s mindent a legnagyobb rendben talált.

### Elitelték a debreczeni bakákat.

— január 12.

A Szabadság-szobor tervbe vett megkoszoruzásáért hónapok óta a debreczeni garnizon-fogházban vizsgálati fogságban ül a debreczeni 39. gyalogezred hét katonája. Hét magyar fiu, kiket sok ezerrel együtt törvénytelenül visszatartottak.

És ezt a hét magyar fiut szombaton szigorú ítélettel sujtottak azért, mert meg akarták koszoruzni a Szabadság-szobrot.

Talán még ma sem mondanak ítéletet felettük, még tovább is „vizsgálati fogság” czimén szenvednek a szegény bakák, ha az előző héten *Bakonyi Samu dr.*, városunk II. kerületének képviselője meg nem interpellálja a honvédelmi minisztert.

Elitelték, még pedig szigoruan azon a czimen, hogy politizáltak.

Hát politizálás az, ha a Szabadság-szobrot meg akarták koszoruzni? Ebben nincs politizálás. Az ítélethez kétség nem fér. Nem mende-monda, szóbeszéd alapján írjuk meg az ítéletet, hanem *magától a hadbírószágtól szerezte be tudósítónk az ítéletet*, mely a következő:

A debreczeni szabadság-szobor tervbe vett megkoszoruzása miatt vizsgálati fogságban voltak: *Biró Sándor*, *Császár Samu*, *Sándor Bernát* és *Gál Lajos* altisztek. *Kiss Sándor*, *Horog Gyula*, *Rosenbaum Alajos*, *Kiss Imre*, *Puskás Zsigmond* közlegények.

Vizsgálat alatt állottak, de szabadlábban voltak: *Wattai György*, *Szilágyi Lőrincz*, *Varga Gábor* és *Andirkó Antal*.

Az ítélet szerint *Biró Sándor* és *Kiss Sándor* egyenként *nyolcz havi börtön* büntetést kaptak. *Császár Samu* és *Sándor Bernát* *hat hónapi börtönre* ítéltettek. *Gál Sándor* örvezető *öt havi fogságot*, *Horog Gyula* és *Rosenbaum Alajos* *négy hónapot*, *Puskás Zsigmond* és *Kiss Ernő* *három havi börtönbüntetést* kaptak.

A vizsgálat alatt álló, de szabadlábban

levő négy közlegényt: *Wattai Györgyöt*, *Szilágyi Lőrinczet*, *Varga Gábort* és *Andirkó Antalt* felmentették.

Ime tehát, nem elég, hogy majdnem négy hónapi szenvedtek ártatlanul, még most súlyos börtönbüntetést kell elszenvedniök.

Azt hisszük, hogy a képviselőházban még szóba kerül a debreczeni bakák ügye.

Az ítéletet megerősítés végett ma terjesztették fel a temesvári hadtestparancsnoksághoz.

### A főispáni beiktatás.

— január 12.

A nagy fényvel lefolyt főispáni beiktatási ünnepségekről bő és kimerítő tudósításban számoltunk be tegnapi lapunkban.

Most még a következőkben egészítjük ki tudósításainkat.

Az Arany-Bika szálloda dísztermében rég tartottak olyan látogatott díszebédet, mint tegnap délelben. 563 ember ült a terített asztaloknál, a hol képviselve volt Debreczen minden társadalmi osztálya.

Az első felköszöntőt Domahidy Elemér főispán mondta a királynak, a mit állva hallgattak végig. *Rásó Gyula* alispán az új főispánt élte, ugyszintén igen szép, formás beszédben *Veese Imre* főjegyző is a városi tanács nevében. *Kiss Áron* ősz püspökünk azt kívánta az ünnepeltnek, hogy sikeres munkásságát tétőzze be a debreczeni egyetem felállításával, *Wolafka Nándor* püspök szintén áldást és boldogságot kíván Domahidy főispán munkájára. *Báró Feilitzsch Berthold* a jelenlevő összes törvényhatóságok nevében üritette az új főispánra poharát, *Kovács Jenő* földbirtokos *Kiss Aron* püspököt élte. Ezután általános érdeklődés mellett *Szücs Miklós* beszélt, majd *Bérei csendi lelkész*, *Jékey Zsigmond* országos képviselő, *Zsigmond Sándor* és *Fekete Sándor* polgármester. Végül Domahidy István a főispán édesapja élte *Tisza István* miniszterelnököt.

A bankettre körülbelül 200 üdvözlő sürgöny érkezett az ország minden részéről Domahidy Elemér főispánhoz.

### NAPI HIREK.

— **Mikor soroznak Debreczenben?** A miniszternek a sorozások újabb kitűzését meghagyó rendeletére a katonaugyosztály megállapította a sorozási tervet Debreczenben. Az egyik terv szerint a sorozások *február 3. 4. 5. 6. 7. és 8-ik napjain*, a második terv szerint *február 19. 20. 22. 23 és 24-ik napjain lennének*.

— **Az ipartestület elmaradt tisztelgése.** Az ipartestület tegnap nem tisztelgett az új főispánnál, mert bántotta őket az, hogy a 27-ik helyre kerültek. Az ipartestület azt akarta, hogy közvetlen a kamara után tisztelgjen, mert ő mint *hatóság*, nem maradhat a legutolsók között. A küldöttségek fogadását rendező bizottság ezt nem akarta teljesíteni, mert ez esetben több főbb állami intézmény és pedig az üzletvezetőség, a posta-távirda előbb tisztelgtek volna. Ellenben azt az ajánlatot tették, hogy közvetlen a dohánygyár után, — vagyis az ipartestület megelőzte volna még az Ü. V., a posta, dohánygyár, — tisztelgjen az ipartestület. Ebbe sem egyezett bele az ipar-

testület elnöksége, mert ők magukat *hatóság* tekintik. Az ipartestület elnöksége — úgy látszik maga sincs tisztában azzal, ki ő és mikor tekintheti magát *hatóságnak*. Első sorban is a kamarák megalakítását törvény mondja ki, amíg az ipartestület az iparosok többségének óhajából alakult meg, nálunk Debreczenben vajadások után pár év előtt. A kamarát tehát mintegy állami intézménynek kell tekinteni — *mi az ipartestület mint hatóság is csak bizonyos esetekben használhatja a hatóság czimet*, melyre nézve miniszteri intézkedés is van, és *igy az ipartestület tisztelgésénél mint hatóság egyáltalában nem is szerepelhet*. A csarnok és a kereskedő-terület azért előzte meg az ipartestületet, mert *együttesen a kamarával jelent meg. Hogy az ipartestület, mint hatóság mikor szerepelhet*, arra nézve figyelmébe ajánljuk az elnök urnak azt a rendeletet, melyet a kereskedelemügyi miniszter 1887. évi július 13-án intézett Arad városához egy felmerült kérdésből kifolyólag és a melyben a miniszter azt mondja, hogy ha az ipartestület az 1874. évi törvényczikk 127. §-a értelmében a hozzá tartozó iparosok és ezek segédeinek személyére nézve az elsőfokú iparhatóságnak a törvény III. fejezetének A. B. C. betűivel meghatározott teendőit végzi, *ezekben az esetekben tényleg mint iparhatóság működik és ily esetekre vonatkozó iratain „mint iparhatóság” jelzöt használhatja*. Ebből a miniszteri rendeletből is kitetszik tehát, hogy az ipartestület, mint *hatóság* nem tisztelgphetett a főispánnál és *igy egyáltalában nem csorbult volna meg az ipartestület tekintélye szemernyit sem*, ha közvetlen három olyan fontos állami intézmény után, mint az Ü. V., a posta és dohánygyár tisztelgett volna a főispánnál.

— **Képviselőválasztás Nagyszőlősen** Nagyszőlősen tegnap volt a képviselőválasztás. Képviselőjelöltek voltak *Sándor János* szabadalvú, *Horthy János* nemzeti-párti szabadalvú és *Nagyiday Ferencz* 48-as függetlenségi programmal. A választás eredménye az, hogy *Sándor János* 968 szóval győzött *Nagyiday* 293 és *Horthy* 90 szavazata ellenében.

— **Gazdálkodók figyelmébe.** A földmivelésügyi miniszter értesítette úgy a megyei, mint a városi hatóságokat, hogy községeknek, állattenyésztő egyesületeknek és gazdasági egyesületeknek tenyészbikákat és kanokat kedvezményes árbau szerezhetnek, ha a miniszterium útján az állami tenyészdékhez fordulnak.

— **A megyei diszgyűlés hitelesítése.** Hajdúvármegye tegnapi beiktató közgyűlésének jegyzőkönyvét Domahidy Elemér főispán elnöklele alatt ma délelőtt 11 órakor hitelesítették.

— **Timáripári szaktársulat.** A debreczeni timári iparosok körében mozgalom indult meg egy timáripartársulat létesítése tárgyában. Ebben a tárgyban felkérték a debreczeni ipar- és kereskedelmi kamarát, hogy legyen közbenjáró a miniszternél. A kamara ez ügyben tárgyalásokat is folytat a miniszteriummal s valószínű, hogy az ipartársulat már a közel jövőben megalakulhat.

— **A debreczeni vendéglősök, kávéosok stb. ipartársulata** e hó 14-én, csütörtökön délután 3 órakor az Angol királynő fehér termében választmányi ülést tart *Hauer Bertalan* elnöklele alatt. Az ülés tárgyai folyó ügyek lesznek.

— **A Pasteur-intézet — kórház.** A belügyminiszter értesítette Hajdúvármegye törvényhatóságát, hogy a fővárosi Pasteur, illetve Hőgyes-féle intézetet nyilvános kórházi jelleggel ruházta fel.

— **A mulatozás vége.** Rácz István helybeli lakos gazdálkodó elhatározta, hogy kimutatja magát amugy istenigazában. Sorra is járta a korcsmákat, be is rugott utaposan. Mikor azután ma reggelre kijőzandott mámorából, sajnos tapasztalta, hogy 140 koronát tartalmazó pénztárczája eltűnt. Azt állítja, hogy ellopták tőle s jelentést tett a rendőrségnek, mely ebben az ügyben megindította a nyomozást.

— **Vármegyei közigazgatás.** Hajdúvármegyei közigazgatási bizottsága Domahidy Elemér főispán elnöke alatt e hó 14-én, d. e. 9 órákor ülést tart, a melyen az egyes szakelődök terjesztik elő a múlt hónapi közigazgatási életre vonatkozó jelentéseiket.

— **A sikkasztó vasuti pénztáros.** Az érmihályfalvai vasuti pénztár sikkasztó kezelőjét, Tuczákovic Jánost tegnap hallgatta ki a vizsgálóbíró. A rossz utra tévedt ifju nagy czinizmussal ismeri be bűnét, mindössze azzal védekezik, hogy házassága után az elsikkasztott pénzt helyrehozta volna. Ez a naiv védekezés természetesen nem menti sikkasztását, sőt enyhítő körülményül sem szolgál. A vizsgálóbíró kihirdette előtte a letartóztatást elrendelő végzést, a melyet Tuczákovic János nem fellebbezett meg. Addig tehát, a míg ügye a végtárgyalás alá kerül, a törvényszéki fogház lakója marad. A debreczeni üzletvezetőség kiküldötte tegnapelőtt egész nap vizsgált az érmihályfalvai vasuti pénztárban, de az elsikkasztott 3500 koronán kívül egyéb hiányt nem talált.

— **A vármegyei erdészeti bizottság** e hó 19-én délután 3 órákor Pénzes Sándor árvaszéki elnök elnöke alatt ülést tart, a melyen folyó ügyek nyernek elintézt.

— **Katonaság köréből.** Platz Károly debreczeni 2. honvédszáz ezred tartalékos állatorvosa a honvédség kötelékéből elbocsátott.

— **Még egy főispán.** A hivatalos lap mai száma közli, hogy gróf *Hugonnai Béla* Szatmárvármegye és város főispánját a miniszterelnök állásától fölmentette. Szóval Tisza István működik s készíti a talajt a legközelebbi választások idejére.

— **Ki a kisiparos?** Eltérő nézetek tisztázása céljából a kereskedelmi miniszter 75,000. szám alatt igen fontos rendelkezést adott ki, mely meghatározza, ki nevezhető kisiparosnak. E rendelet főleg a vasárnapi munkaszünet interpretálására nézve fontos, a mennyiben a kisiparosok a saját személyükben vasárnap is végezhetnek ipari munkát. A rendelet így hangzik:

„Önálló kisiparosok alatt a munkaszüneti törvény 3. § b) pontjában foglaltatnak megfelelően, kizárólag az olyan iparosok értendők, kik iparukat állandóan segédek, tanoncok alkalmazása nélkül gyakorolják. A rendszeren üzleti segéd személyzet igénybevételével dolgozó iparosok azonban az által, hogy a munkaszüneti idő alatt üzleti segéd személyzetük igénybevétele nélkül ipari munkát lakásukon maguk végeznek, a rendelkezésben említett kisiparosokká nem válnak, mihez képest az idézett rendeleti határozomány nem is jogosítja fel őket arra, hogy munkaszüneti napokon, habár csak saját személyükben is, ipari munkát végezzenek. Ettől eltérő fölfogás a munkaszüneti törvény intenczióival összeegyeztethető nem volna.“

Nézetünk szerint a miniszternek az a fölfogása, hogy kisiparosnak csak az tekinthető, a ki segédet és tanonczot egyáltalán nem alkalmaz, beleütközik a közfelfogásba. A kisipar fogalma t. i. közfelfogás szerint az, hogy mindazon kézművesek, a kiknek műhelyük nagy mennyiségű ipartermék előállítására nincs berendezve s csak megrendelésre, illetve a napi szükséglet fedezésére dolgoznak: kisiparosok.

— **Az országos vásár** Nagy-Létán f. hó 14-én lesz.

— **Visszaélések végeladással.** Egyes kereskedők sok visszaélést követnek el a végeladási üzletekkel, természetesen a tisztességes, realis kereskedelem rovására. A debreczeni iparkamara orvoslandó az így előforduló bajokat, kikérte a szakgyesületek és szaktársulatok véleményét arra nézve, hogy mint lehetne véget vetni ezeknek a visszaéléseknek, szigorú ellenőrzés mellett a jelenlegi ipartörvények rendelkezéseiben belül s hogy milyen módzatok mellett lehetne ez irányban az ipartörvények revíziója alkalomával változtatásokat tenni. A Kereskedelmi Társulat már beküldte nagyon figyelemreméltó véleményét, mely igen özlávozatos intézkedéseket javasol, ugyszintén több debreczeni szaktársulat foglalkozott már javaslatában ezzel az ügyvel, mely egyik legfontosabb tárgyát fogja képezni a legközelebbi kamarai közgyűlésnek.

— **Negyedszázados napilap.** A *Pesti Hirlap* 1903. december havában érte meg alapítása 25-ik évfordulóját. Ez idő alatt sok lapot látott születni és meghalni, míg ő maga diadalmasan haladt előre, a törhetetlen és megalkuvást nem ismerő szabadelvűség, demokratikus világnézet és független meggyőződés zászlajával. Így lett Magyarországának manapság kétségbevonhatatlanul legelterjedtebb lapjává. Ezt a nagy sikert főleg az magyarázza meg, hogy a *Pesti Hirlap* minden párttól független s mint ilyen szókimondó, bátr ellenőre kormányoknak, pártoknak, hatóságoknak, politikai és társadalmi köröknek. Tartalma leg gazdagabb. Naponkint 32-40 oldal terjedelemben jelenik meg, tehát jóformán kétszer annyit ad olvasóinak, mint a többi napilap. S ez a tartalom válogatottan változatos, elsőrendű politikai és szépirodalmi írásokból. Főmunkatársai: Tóth Béla, Gárdonyi Géza, Kóbor Tamás, Murai Károly, Bede Jób, Heltai Jenő (Elta), Szemere Attila, b. Jósika Kálmán, Kézdi-Kovács László s a társai-írók és írók egész sora. A *Pesti Hirlap* az újévtől kezdve egyszerre két regényt közöl: eredetileg Kóbor Tamástól és egy szenzációs külföldi regényt. Minden előfizető díjtalanul és bérmentve kapja meg a *Pesti Hirlap* nagy képes napiárát, melynek az az előnye minden más ajándékönyv felett, hogy egész éven át használt lehet venni. Szóval nem hiába a legkövetkező, mert igazán a legkövetkezőben szerkesztett lap ma a *Pesti Hirlap* s az ára mégis csak 7 korona negyedévre, 2 kor. 40 fillér egy óra. Kiadóhivatala: Budapest, V., Váci-körút 78. szám.

— **Letzter József fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme** **Piac-utca 44., dr. Ujfalussy-ház.** **Állandó fényképkiallítás a műterem kapubejáratánál levő kirakatokban.**

— **Olvasóink figyelmébe** ajánljuk hogy színehangyott, avagy pecsétes, elpiszkolódott ruhákat olcsó árak mellett Konecz Józsefnél festessék és tisztítsassák. Főüzlet: Batthyányi-u 2 sz. a. Műhely Vár-utca 7. sz. zenede során.

## TÁVIRATOK.

### A képviselőház ülése.

— A „Debreczen“ eredeti távirata. —

Budapest, jan. 12.

A képviselőház mai ülésén elsőnek *Holló* szólalt fel a jegyzőkönyvhöz. Kifogásolja az „összkormány“ kifejezést.

*Feilitzsch* alelnök válaszol, kijelentve, hogy ezt a kifejezést annak idején Apponyi használta a jegyzőkönyvekben.

A Ház a jegyzőkönyvet tudomásul veszi.

Elnök jelenti, hogy *Lovász Márton* egyneked 3 órákor sürgős interpellációt terjeszt elő a póttartalékosok ügyében.

Ezután *Holló Lajos* megindokolja határozati javaslatát. A tisztai kinevezések elmaradhatatlan feltételül kívánja a magyar nyelv tudását. Hivatkozik e tekintetben a kilenczes bizottság katonai programjára, mely magában foglalja szintén ezt a feltéteit.

*Szederkényi Nándor* a zárzó jogán szól. Követeli a békelétszám megállapítását.

*Okolicsányi László* után ismét *Holló Lajos* szól. Tisza ígéreteivel foglalkozik, melyeket értéktelének mond és a melyek csapán csak arra jök, hogy, mint a lépes méz, törbe osalják a hiszékenyeket.

Az ő ígéretei nem állnak tovább, míg a kormány él, mert azok a kormányhoz vannak kötve és az folyto változik. Aggodalommal látja, hogy Ausztria Magyarország be akar avatkozni a Macedon kérdésbe. A hadügyminiszter a delegációban tett oly nyilatkozatot, hogy a beavatkozásra minden valószínűség szerint szükség lesz. Tette pedig azt a nyilatkozatot Magyarország megkérdése nélkül, tehát alkotmány ellenesen.

Végül megindokolja határozati javaslatát. Az összes magyarországi katonai intézeteket a honvédelmi miniszter hatásköre alá óhajtja tételni.

A Ház szavaz ezután az összes határozati javaslatok felett.

A többség minden határozati javaslatot elvetett.

Áttértek a törvényjavaslat 2 ik szakaszának tárgyalására. Első szónok *Kovács Pál*, majd *Münnich Aurél* előadó, utána *Okolicsányi* szólottak a 2 ik szakaszhoz.

Az ujonczmegajánlási javaslatot hoinap letárgyalják.

*Lovász Márton* terjesztette elő ezután interpellációját.

Olyan póttartalékosokat is behívtak, kiket különös kedvezmények alapján, mint családientartók tételtek a póttartalékba és kötelezettségüknek már eleget tettek. Kérde a minisztert, hajlandó-e intézkedni, hogy a behívás visszavonassék.

### Az opera új igazgatója.

Budapest, január 12. Egy déli lap értesülése szerint az opera igazgatója *Hubay Jenő* hegedűművész lesz. *Mader* visszavonul és egy magánszínházat bérelt ki.

### Az új szatmári főispán.

Budapest, jan. 12. Szatmármegye új főispánja *Kristóffy József* képviselő lesz.

## SZINHAZ.

## Műsor:

Kedd: Bob herceg. (C bérlet.)  
Szerda: A király házasodik. (A bérlet.)  
Csütörtök: Szegény Jonathán. (B bérlet.)  
Péntek: Flirt nagysám.  
Szombat: Flirt nagysám.  
Vasárnap d. u.: Náni, este: Aranyvirág.

**A cigány.** Egy régi jó népszínmű került tegnap színpadra, de bizony a főispáni installációban kifáradt közönség nagyon gyér számban gyűlt össze a nézőtérre. A műszerepben Faragó Ödön jeleskedett, a többi szereplők közül pedig Jeszenskyné Cs. I. ént vált ki nagy készségével.

**Bob herceg.** A Bob herceg varázsa csak nem tudja megtörni semmi hatalom. Most betegeskedések miatt előállott műsorváltozás már másodszor hozza felszínre a Bob herceget, a melynek kedves zenéjét ma este is bizonyára nagy közönség fogja végig hallgatni.

**A király házasodik.** Tóth Kálmán kedves történeti vígjátéka kerül színpadra holnap este, melyben Bamda szerepét Hahnel Aranka fogja játszani.

**Aranyvirág.** Huszka kiváló operettje, mely a fővárosban régen megérte a jubileus 50-ik előadást, vasárnap este fog bemutatásra kerülni, bizonyára zsufolt ház előtt, miután már az elhalasztott premier előadásra is elkelték az összes elsőrangú jegyek s egy páholy maradt üresen. Ráthonyi Tilla közbefjött betegsége miatt azonban az előadás elmaradt s a jegyeket igen sokan visszavettek. Most, hogy biztosan színpadra kerül vasárnap este az Aranyvirág, jegyek csütörtöktől kezdve az előadásra a színházi pénztárnál válthatók.

## TÖRVÉNYSZÉK.

## A ki az ügyvédhez csatlakozik.

Az alábbi história a napokban esett meg a büntető törvényszéken egy tárgyalás alatt. Fiatal, esinon tanyai asszonyka és az ura állott a törvényt látó urak előtt, a kik ráfogták a két ártatlan személyre, hogy orgazdaságot követtek el. Ők pedig váltig erősítették, hogy olyan ártatlanok, mint a kis Jézuska, a mikor megszületett, de a komoly urak nem akarták hinni. Az asszonyt két heti, a gazdát pedig nyolcz napi fogházra ítélte a bíróság, a mely bünösöknek mondotta ki a tanyaiakat.

Az elnök megkérdezte a vádlottak védőjét, egy pörge bajszu, fiatal ügyvédet: — A védő ur megnyugszik-e, vagy felebbez?

— Tisztelettel felebbezést jelentek be védetteim elítélése miatt.

Az elnök erre a fiatal asszony felé fordult:

— Hát maga megnyugszik-e, vagy csatlakozik a védő ur bejelentéséhez?

Az asszony gondolkodik egy keveset, asután kimondja:

— Én az ügyvéd urhoz csatlakozok.

— Hát maga mit szól a dologhoz? — kérdi azután az elnök a férjjeamtól.

A gazda fölhuzza bozontos szemöldökét, megforgatja nehányszor zsiros kalapját s végül ezt a kijelentést koczkatja meg:

— Én nem sokallom a nyolcz napot, de, tekintetes urak, abba mán nem nyugodhatok meg, hogy a feleségem az ügyvéd urhoz csatlakozzon...

## MULATSÁG.

## Mulatságok sorrendje.

Január 16-án. Izr. négyzeti bál a „Biká”-ban.

Január 20-án. Gazdász táncestély a „Biká”-ban.

Január 20-án. Csizmadia szövetség bálja a „Korona”-ban.

Január 23-án. A „Casinó” estélye.

Január 23-án. Polgári kör bálja a „Biká”-ban.

Január 24-én. Asztalos ifjuság bálja a „Biká”-ban.

Január 30-án. Jogász bál a „Biká”-ban.

Január 30-án. Vas- és fémmunkások bálja a „Korona”-ban.

Február 4-én. Kereskedő ifjak bálja a Bikában.

Február 6-án. Négyzeti bál a Bikában.

Február 6-án. Postás bál a Koronában.

—

**Altisztek bálja.** F. évi február hó 6-án, szombaton tartja a debreczeni máv. altisztkör a nagy állomás I. és II. oszt. várótermében táncvígalmát. A rendezőség már serényen buzgálkodik a meghívók széjjelküldésében. Hisszük, hogy úgy mint az előző években, ezen multság most is egyike lesz a farsang sikerült táncvígalmainak. Különböben arról értesültünk, hogy a rendezőség ez alkalommal külön meglepetéssel fog kedveskedni a multságban.

**A debreczeni csizmadia árucsernok szövetség** 1904 január hó 20-án, szerdán, a Korona dísztermében zártkörű táncvígalmat rendez. Kezdete este 7 órakor. Belépti-díj tetszés szerint. Étélkről a vendégfős, italokról a rendezőség gondoskodik. Táncrendező: Schaf János. Zenész: Kiss Béla zenekara. Rendező-bizottság: Kurucz Miklós, elnök. Szabó József, pénztárnok. Szabó Sándor, jegyző. Bartha János, Bogdán Lajos, Boross Sándor, Böszörményi Imre, Nagy Sándor, B. Nagy Ferenc, id. Prém Ferenc, Sütő Lajos, Sz. Szabó József, B. Tóth Gábor, Varga Lajos, Varga József.

**Nagy tréfás álarozos** jelmezestélyt rendez e hó 17-én a Margit-fürdő dísztermében Szabó Miklós tánczenitő. Az estélyen díjak is lesznek kitűzve még pedig: a legszebb jelmez 10 koronás arany, a legtréfásabb 8 korona, a legrutabb jelmez 3 korona, a legnyurgább 2 korona, a legromyosabb szintén 2 korona és a legpiszább 1 korona díjban részesül. Kezdete 6 órakor, vége a mikor jól esik. Belépti-díj: Férfiaknak 60 kr., hölgyeknek 120 fillér, mamáknak 30 régi garas. A díjkiosztás 11 órakor történik. — A larozok a pénztárnál is kaphatók.

**Az izraelita négyzet bálja,** mely most szombaton, e hó 16-án lesz a Bika szálloda nagytermében, igen fényesnek és tekintettel arra, hogy a bált tréfás hangverseny előzi meg, — nagyon érdekesnek is ígérkezik. Az estélyre Debreczen egész előkelő társasága nagyban készül.

**A Polgári kör bálja.** „A Debreczeni Polgári Kör” saját könyvtára javára 1904. évi január hó 23-án az „Arany-Bika” szálloda dísztermében Rácz Károly zenekara közreműködésével zártkörű táncmultságot rendez. Kezdete este 8 órakor. Belépti-díj: Személy-jegy 2 korona. Család-jegy (4 személyre) 6 korona. Páholy-jegy (4 személyre) 6 korona (személy-jegy nem szükséges). Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. Jegyek előre válthatók és pedig: Borsos Kata, ifj. Gyürky Sándor, Borsy Lajos, Márton Gyula urak üzletében, a kör helyiségében (Piacz-utca 7. sz. I. emelet) és este a pénztárnál. A bál sikerét biztosítja az itt felsorolt bálrendező bizottság: Vecsey Imre, a kör elnöke. Csóka Sámuel, r. b. elnök. Czeglédy Gyula, a kör

elnöke. Szabó Kálmán, r. b. elnök. Szathmáry Mihály, r. b. elnök. Baday Gyula, a kör ügyvédje. Dávid Mihály pénztárnok. Kerékgyártó József, főjegyző. Raics Gyula, főrendező. Komlóssy Mihály, r. b. ellenőr. Móricz Ferenc, r. b. ellenőr. Horkay Lajos, a kör gazdája. Imre János, könyvtárnok. Ábrahám László, Agárdi Lajos, Balla Mihály, B. Balogh István, Bán István, Bészler Károly, Biczó Gyula, Blaskovits Mihály, Boross Ferenc, Czeglédy József, Csáky Béla, Csáky Gergely, Csáky János, Dávid Sándor, Erdődy László, Ferge István, Ferge János, Gaszner Károly, Gyár athy István, Hajdu Zsigmond, Hajdu Gyula, Haranghy György, Harsányi Lajos, Hauer Bertalan, Horváth István, Horváth János, ifj. Horváth Tamás, Hódy Béla, Jánosy Zoltán, Kaposztás Imre, Király Gyula, Kiss György, Kiss Kálmán, Komlóssy Arthur, Körner Adolf, Móricz Ferenc, L. Nagy Balint, Nagy Imre, ifj. Nagy József, Nagy Jakab, Nagy Lajos, Nagy Lajos, Nagy László, Németh András, Némethy János, Pásztor Gyula, Pásztor István, Polgári Balint, Polgári József, Pósalaky Mihály, Roncsik Lajos, Rácz Mihály, Serly Ede, Szentessy János, Szekeres András, Szabó Bertalan, Szabó Kálmán tanácsnok, Szondy Lajos, Tassy Károly, dr. Tóby Elek, dr. Tóth Emil, id. Tóth Imre, ifj. Tóth Imre, Trásy Géza, Udvarhelyi Géza, Ungváry Dániel, Uszó István, dr. Vargha Elemér, Varga Béla, Varga Károly rendező-bizottsági tagok.

## IRODALOM.

## Szeretet Istene.

Hogy mily gyarlók vagyunk, Te tudod,

Te látod,  
Oh terjeszd ki fölénk védő szent palástod,  
Szeretet Istene! világ Ura, atyja,  
Ne vigy kísértetbe, ne vigy kárhozatba.

Gyarlók vagyunk mind, mind, nincs  
köztünk kivétel,  
Ember ne kérkedjék lelkével, hitével,  
Hitében álnokság, lelkében gonoszság:  
Egymást az emberek véresre tapossák.

Ma ez az erősebb, holnap meg a másik —  
Vérszomjazó foguk egymásra úgy vásik;  
Alattomos fufang, vérfagyasztó gazság  
Nem engedi őket nyugodni manapság.

Mintha a műveltség megrontotta volna,  
Régi fenségéből lesüllyedt a porba...  
Szeretet Istene! esdve kérünk téged,  
Ne hagyj elzulleni az emberiséget.

Szeretet Istene! Te tudod, Te látod,  
Gonoszság ura az embervilágot;  
A mi aljas, épül — a mi hémés, pusztul...  
— Szeretet Istene, ments meg a gonosztul.

Dr. Király Péter.

## REGÉNYCSARNOK.

## Lovagias ügy.

Irta: Harangi József.

(Vége.)

Másnap reggel nyolcz órakor odállt egy kocsi a szálloda elébe. A kocsiba előbb egy hosszú tokot vittek, a miben gyanus, emberölő szerszámok lappanghatának, mert különösen az állatorvos ur nagyon óvatosan bánt vele, nehogy még megvágja magát. Sohasem volt még segéd semmiféle párbajnál; nem is vállalta volna el a bizalmas megítéltetést, ha nem biztatja a lapszerkesztő ur, hogy nem kell ahhoz tudomány, sem tapasztalat, csak egy kis józan ész, a többi azután magától megy. Így hát a mély tudomány állatorvos ur, nem akarván cserben hagyni az esztét, vállalkozott borzalmas

szerepére : tanuja lesz, miként őli meg egyik ember a másikat.

A kocsi négy férfi ült be, egy ismeretlen orvos, a két párbajsegéd és dr. Farkas Tóbiás ur.

— Hajts a városi erdőbe!

Dübörögve vágatott el a kocsi és behaladt az erdőbe mélyen. Ott egy szép magas és kerek hársfa alatt már vártak rajok az ellenfél és segédei, az orvosukkal együtt.

Hatfalvi Borotvás Ernő meg Kupakháti Tóbiás urak egyenesen és ünnepélyes lépésekkel dr. Farkas Tóbiás urhoz mentek. Uram, — szólott Borotvás ur — felünk, bogárfalvi Keresztuti Brunó azon nagylelkű ajánlatot teszi önnek, hogy ha bocsánatot kér tőle, hész visszavonni a kivívást. Ragadja meg a jó alkalmat, uram, mert különben felünk háta mögött minket is ott talál!

— Jól van, hallják az urak; ha felöknek a fülét levágtam, az önökét is levágom! — felelé Tóbiás ur.

— Oh mily vérengző ember! — nyöszörgé Kupakháti Tóbiás, — még levágná az én fülemet is.

Bogárfalvi Keresztuti Brunó ur, hallván a dr. Farkas Tóbiás szavait, bátorságában elsápadt és kiejtette kezéből a kardot, melyet segédei talán azért adtak előre a markába, hogy szokják hozzá a szagához. Még a lábszárai is reszkettek a dühtől. Ilyen goromba visszautasítással felelő az ő nemesszívű ajánlatára és hozzá még levágni a fülét! Brunó ur föltette magában, hogy vigyázni fog a fülére.

Azonban szembeállott a két ellenfél, villogott a kard és visítva szabdalta a levegőt. Keresztuti ur már az első fordulónál kitűnőnek bizonyult a hátrálásban s e tekintetben oly nagy ügyességet tanúsított, hogy rendszeren két kardtávolesnyire hadonászott az ellenfelétől. Tóbiás ur bosszankodva követte a hátrálót, de a mennyire közeledett hozzá, az épen annyira távolodott tőle.

— Alljon meg hát, gyáva fiókó! — kiáltott reá végre, türelmét veszítvén.

— Hogy is ne! Tán hogy levágná a fülemet az ur!

— Alljon meg; ígérem, hogy csak a bőrből hasítok ki egy darabot.

— Igen ám, majd olyan bolond leszek én! Nem olyan potya az én bőröm!

S Keresztuti Brunó ur újból hátrálni kezdett. Már vagy husz ölyyre haladtak a kerek hársfától, segédek szintén mellettük lépkedtek két oldal és szorongó kebellet nézték a rómséges viadalt. Egyedül a lapszerkesztő mulatott jól és kacagva biztatta a doktor urat, hogy adja meg már ellenfelének a kegyelemdőfést, ne törődjék vele, ha belehal is.

Keresztuti ur azonban e biztatásra majdnem nyullá változott és már azon ponton állt, hogy megfordul és ott bagyva segédeit s a bátorságát, ellentel a merre hüvösebb a világ, — midőn dr. Farkas melléje ugrott és egy csapással leszelte a bal fülét.

— Jaj, a gyilkos! — kiáltá a férfi végig terülve a gyepen — végem van! Segítség!

Orvosa odafutott mellé s segített rajta, ahogy tudott.

Tóbiás ur pedig odafordult Borotvás Ernőhöz.

— Nos uram, hát folytassuk!

— Oh kérem, — felelé a borbély és fodrász segéd ur szerényen — én nem tudok a karddal bánni.

— Vannak itt pisztolyok is, uram!

— Oh kérem, én nem tudok a pisztolylyal lőni.

— És ön? — kérdezé a piparezeztől.

— Bocsánat, — hebegé az — de én nem szeretek veszekedni. Nagyon gyöngye természetem van és irtózom a vértől.

— Hát talán amerikai párbajt akar?

— Bocsánat, nincs annyi pénzem, hogy Amerikába mehessek.

— No hát, hallják az urak, akkor maradjanak meg az állónál és a fontnál. Nem kard való az önök kezébe, hanem, ha még egyszer legénykedni akarnak, bot a hátukra. Magamat ajánlom.

Íme ezért lett tagja dr. Farkas Tóbiás ur a párbajellenes egyesületnek! Mert meggyőződött, hogy a párbaj nemesac ostobaság, hanem száz eset közül kilenczvenkilencszer nevetséges dolog is.

## SZINLAP.

Ma, kedden, bérlét 87-ik szám (C)

### BOB HERCZEG

Regényes nagy operett 3 felvonásban.

— Kezdeté 7 és fél órakor. —

Holnap, szerdán, bérlét 88-ik szám „A”

### A KIRÁLY HÁZASODIK.

Vigjáték 3 felvonásban.

## Előnyös kávé és tea árlap.

### Trieszti behozatal.

Braziliából és Keletindióból első forrásból érkezett legfinomabb zamatu kávék, melyeket igen olcsón ajánlok.

|  |       |        |
|--|-------|--------|
| Kávé kiváló finom Ceilon nagysz        | 1 kg. | K. 4.— |
| „ finom zamatos                        | 1 „   | 3.60   |
| „ kiváló finom Ceilon gyöngy           | 1 „   | 3.80   |
| „ finom indiai gyöngy                  | 1 „   | 3.—    |
| „ kiváló finom arabiai Mocca           | 1 „   | 3.80   |
| „ finom kelet indiai                   | 1 „   | 3.40   |
| „ „ Brazíliai                          | 1 „   | 2.40   |
| „ zamatos Santos                       | 1 „   | 2.20   |
| Tea legfrissebb Congo                  | 1 kg. | K. 6.— |
| „ „ „ Souchong                         | 1 „   | 8.—    |
| „ Mandarin nagyon zamatos göndör levél | 1 „   | 16.—   |
| „ Mandarin nagyon zamatos 2-és         | 1 „   | 10.—   |
| „ igen zam fehér Pecco virág           | 1 „   | 20.—   |
| „ „ „ „ 1 „                            | 1 „   | 16.—   |
| „ „ „ narancs Pecco                    | 1 „   | 16.—   |

Valódi magyar Ementhali sajt 1 kg. 1 kor 60 fillér, mindenkor friss páczolt halak kaphatók. — Tisztelett!

### KOHN HENRIK,

fűszere, szesz- és élti gyümölcskereskedő, Gróf Degenfeld-ter 7.

## Gyönyörű

### farsangi ujdonságok:

Csipkeruhák Selyemgázok, Ruhaselymek, Áttört Grenadin-szövetek, Sima és mintázott Selyem-Batizstok, Himzett- és Ajour Batizstok, Belépők-re való posztók és selymek, Legyezők, sálók, virágok érkeztek:

## BOSZNAY J. és TÁRSA

divatruházában,

Debreczen, Koszuth-utca 5.

## Új gépész-kovács műhely.

Tisztelettel tudatom a nagyérdemű gazdaközöniséggel, hogy a

### TELEKI-UTCA 37. SZÁM

alatt műhelyt nyitottam, melyben mindenféle gazdasági gépek, gazdasági kovácsmunkák, egyszerű lövelés és szivattyú-kutak javítása felügyeletem alatt eszközöltetik.

Miután a magyar királyi gazdasági tanintézetnél több éven át mint gazdasági gépész-kovács működtem, alkalom volt a szakmámba vágó legkiválóbb munkácska megismerkedni s így e terepen a legkönnyesebb igényeket is kielégíthetem. A tiszteit gazdaközöniség becses pártfogását kérem

## Veress István,

mezőgazdasági gépész és okleveles lövelés-kovács.

## Értesítés.

Van szerencsém a n. é. közöniséget tisztelettel értesíteni, hogy helyben, Hatvan-utca 4. sz. a. (Koszorús-ház) eg. a mai kor legkényesebb igényeinek megfelelő légszész-vizvezeték berendezési mintaraktárt nyitottam. Újzatemet felszereltem különféle legújabb találmányu fürdőszobákkal, ciosettekkel, mosdóasztalok, kirkat légszész lámpák és luszterekkel, így abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy a n. é. közöniségnek nem papirosón, hanem természetben mutathatom meg; ugyszintén a légszész-, vizvezeték-, valamint kutakhoz és vízfelnyomó szerkezethez tartozó tárgyakat is és azokat bárhova a legnagyobb szakértelemmel fel is szerelhetem. A „Durable“ magyar gázizzólény képviselőjét megkaptam, melyből szintén nagy raktárt tartok és jutányos árak mellett árusítom.

Egyben felkérem a n. é. közöniséget, hogy minta raktáram iránt érdeklődni sziveskedjék. — Becses pártfogásért esedezik tisztelettel

## Gerő József

légszész- és vizvezeték szerelő.



Telefon szám 328.

